

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

Instituția medico-sanitară publică
CENTRUL NAȚIONAL DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ URGENTĂ PRESPITALICEASCĂ
MD-2025, mun. Chișinău, str. C. Vîrnav, 16 Tel. +373 22 286270; e-mail: cnamup@ambulanta.md

ORDIN

17 februarie 2025

nr. 69

***Cu privire la aprobarea Codului de conduită
și etică profesională al angajaților IMSP CNAMUP***

În vederea garantării și punerii în valoare a principiilor de conduită și etică profesională ale angajaților IMSP CNAMUP, în temeiul prevederilor: Constituția Republicii Moldova; Codul Muncii nr. 154-XV din 28.03.2003; Legea ocrotirii sănătății nr. 411 din 28.03.1995; Legea nr. 264 din 27.10.2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic; Legea nr. 263 din 27.10.2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului; Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017; Legea nr. 133 din 17.06.2017 privind declararea averii și intereselor personale; Hotărârea Guvernului nr. 192 din 24.03.2017 cu privire la aprobarea Codului deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului; în temeiul prevederilor pct. 53 lit. t) și pct. 63 alin. (2) din Regulamentul de organizare și funcționare a IMSP Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească, aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 297 din 07 aprilie 2023,

ORDON:

1. Se aprobă Codul de conduită și etică profesională al angajaților IMSP Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă prespitalicească, conform anexei nr. 1 la prezentul Ordin.
2. Șefii regionali AMU, șefii de subdiviziuni vor:
 - a. aduce la cunoștință colaboratorilor prevederile prezentului ordin
 - b. monitoriza respectarea prevederilor Codului de conduită și etică profesională
3. Direcția resurse umane (Teleman Svetlana) va aduce la cunoștință angajaților prevederile Codului de conduită și etică profesională sub semnătură
4. Șef direcție comunicare, relații cu publicul și secretariat (Tighineanu Eugenia) este responsabilă de publicarea Codului de conduită și etică profesională pe pagina www.ambulanta.md
5. Controlul executării prezentului ordin se atribuie Direcției resurse umane.

**Vicedirector dezvoltare,
infrastructură și coordonare servicii**

 Iurie CRASIUC

CODUL DE CONDUITĂ ȘI ETICĂ PROFESIONALĂ AL ANGAJAȚILOR IMSP CENTRUL NAȚIONAL DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ URGENTĂ PRESPITALICEASCĂ

I. DOMENIUL DE REGLEMENTARE

1. Codul de conduită și etică profesională (în continuare – Cod) este un document care stabilește principiile și standardele de etică profesională obligatorii pentru toate categoriile de angajați din cadrul IMSP Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească (în continuare – IMSP CNAMUP).
2. Normele de conduită și etică profesională prevăzute în prezentul Cod sunt obligatorii pentru toate categoriile de angajați în cadrul IMSP CNAMUP.
3. Codul are drept scop:
 - stabilirea regulilor esențiale de comportament și de etică al angajaților IMSP CNAMUP, astfel încât aceștia să respecte valorile profesionale și morale, principiile și normele de conduită în procesul exercitării atribuțiilor funcționale, precum și contribuirea la prevenirea cazurilor de corupție și crearea unui climat de încredere între cetățeni și angajatul IMSP CNAMUP;
 - creșterea calității activității profesionale;
 - asigurarea unei administrări mai bune întru realizarea atribuțiilor angajaților IMSP CNAMUP;
 - prevenirea comiterii abaterilor disciplinare de către angajatul IMSP CNAMUP;
 - sporirea credibilității angajaților IMSP CNAMUP atât în plan național, cât și în raport cu alte state și organizații internaționale.
4. Respectarea normelor cuprinse în prezentul Cod constituie un criteriu pentru evaluarea calității și integrității profesionale ale angajatului IMSP CNAMUP.
5. Elaborarea Codului de conduită și etică are la bază următoarele acte normative:
 - Constituția Republicii Moldova;
 - Codul Muncii nr. 154-XV din 28.03.2003;
 - Legea ocrotirii sănătății nr.411 din 28.03.1995;
 - Legea nr. 264 din 27.10.2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic;
 - Legea nr.263 din 27.10.2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului;
 - Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017;
 - Legea nr. 133 din 17.06.2017 privind declararea averii și intereselor personale;
 - Hotărârea Guvernului nr. 192 din 24.03.2017 cu privire la aprobarea Codului deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului.

II. PRINCIPIILE, VALORILE MORALE ȘI PROFESIONALE

6. Principiile generale care guvernează conduita angajaților IMSP CNAMUP:
 - a) *bună administrare* – angajatul IMSP CNAMUP își exercită atribuțiile funcționale în interes

- general, în condiții de eficiență, eficacitate și economicitate a resurselor.
- b) **confidențialitatea** – determină obligația angajatului IMSP CNAMUP de a garanta prelucrarea, utilizarea, securizarea datelor și a informațiilor obținute în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege, prin nedivulgarea lor unor terțe persoane;
 - c) **celeritate** (operativitate) – presupune îndeplinirea rapidă a obligațiilor de serviciu asigurând garanția că termenele prevăzute de lege pentru efectuarea anumitor activități sunt respectate;
 - d) **dreptul la apărare** – presupune că orice angajat IMSP CNAMUP este obligat să îndeplinească atribuțiile respectând dreptul la apărare;
 - e) **disponibilitatea** – capacitatea de a percepe și de a soluționa problemele celor aflați în dificultate ori de a îndruma către alte subdiviziuni cazurile care se situează în afara competenței sau atribuțiilor sale;
 - f) **egalitate și nediscriminare** – presupune că, în îndeplinirea atribuțiilor profesionale, angajatul IMSP CNAMUP aplică tratamente egale tuturor persoanelor, luând aceleași măsuri pentru situații similare de încălcare a normelor protejate de lege, indiferent de naționalitate, rasă, religie, opinie politică sau de orice altă opinie, vârstă, sex, orientare sexuală, avere, origine națională, socială sau de orice altă situație;
 - g) **legalitatea** – presupune că, în toate acțiunile lor angajatul IMSP CNAMUP este obligat să respecte cu strictețe legea, drepturile, libertățile constituționale și fundamentale ale persoanei, în corespundere cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Constituția Republicii Moldova, alte acte legislative și normative în vigoare;
 - h) **libertatea opiniei și a exprimării** – angajatul IMSP CNAMUP are posibilitatea să-și exprime punctul de vedere și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
 - i) **loialitatea** – presupune că angajatul este obligat să servească cu bună-credință IMSP CNAMUP, precum și intereselor legitime ale cetățenilor, cât și are obligația să se abțină de la orice act sau faptă care poate prejudicia imaginea, prestigiul sau interesele legale ale instituției.
 - j) **independența** – în exercitarea atribuțiilor de serviciu, angajatul IMSP CNAMUP este liber de orice interes sau de altă natură, să nu fie influențat de aspectele personale sau externe, care ar putea pereclita activitatea, să nu accepte nici o formă de intimidare, să nu beneficieze de favoruri sau avantaje, să nu se afle în conflicte de interes sau sub influențe care ar putea interveni în raționamentul său profesional și care ar genera riscuri privind respectarea prezentului principiu;
 - k) **imparțialitate** – angajatul trebuie să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes, inclusiv politic, economic, religios sau de altă natură în exercitarea funcției;
 - l) **integritatea morală** – angajatul IMSP CNAMUP trebuie să aibă un comportament care să asigure onestitatea și integritatea exercitării funcției;
 - m) **integritatea profesională** – capacitatea angajatului de a-și exercita obligațiile și atribuțiile legale și profesionale în mod onest, ireproșabil, dând dovadă de o înaltă ținută morală și corectitudine, precum și abilitatea de a-și realiza activitatea în mod imparțial și independent, fără a comite vre-un abuz, respectând interesul public, supremația Constituției Republicii Moldova și a legii;
 - n) **intoleranța față de corupție** – aplicarea măsurilor legale, potrivit competenței, pentru prevenirea, depistarea, suprimarea și pedepsirea comportamentului corupțional;

- o) **intoleranța (toleranța zero) față de tortură, pedepse sau tratament inuman și degradant** – nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante. Toleranța față de cei care vor admite în activitatea lor acte de tortură, tratament inuman sau degradant va fi „zero”;
 - p) **profesionalism** – angajatul IMSP CNAMUP are obligația să-și îndeplinească atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștientizare, aplicând cunoștințele teoretice și deprinderile practice în exercitarea sarcinilor funcționale cu perfecționarea continuă a cunoștințelor și abilităților profesionale;
 - q) **prioritatea interesului public** – obligația de a considera interesul public mai presus decât interesul personal în exercitarea funcțiilor;
 - r) **respect** – angajatul IMSP CNAMUP este obligat să aibă un comportament onorabil și politic în relațiile cu persoanele, superiorii, colegii și subordonații, atât în exercitarea funcției, cât și în afara acesteia, precum și să respecte instituțiile statului, valorile sociale și normele deontologice;
 - s) **umanismul** – apărarea, în mod prioritar, a persoanei ca valoare supremă a societății, a drepturilor și libertăților acesteia;
7. Angajatul IMSP CNAMUP promovează următoarele valori morale și profesionale:
- a) **onoarea și demnitatea** – calități ce se manifestă prin reputația, autoritatea profesională și devotamentul față de datoria civică și de serviciu;
 - b) **patriotismul** – sentimentul de devotament față de țară, profesia aleasă și datoria de serviciu;
 - c) **experiență și competență** – în procesul exercitării atribuțiilor de serviciu angajatul se bazează pe o bună judecată profesională, asigurată de o bună pregătire și competență;
 - d) **spirit de echipă** – conlucrarea în conformitate cu principiile IMSP CNAMUP.

III. NORMELE DE CONDUITĂ GENERALE ALE ANGAJATULUI IMSP CNAMUP

8. În exercitarea funcției pe care o deține, angajatul IMSP CNAMUP este obligat:
- 1) să aibă un comportament profesionist;
 - 2) să respecte Constituția, legile țării și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale, în conformitate cu atribuțiile care îi revin, cu respectarea eticii profesionale;
 - 3) să apere prestigiul IMSP CNAMUP de la orice act și fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale instituției;
 - 4) să asigure informarea activă, corectă și la timp a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public;
 - 5) să respecte termenele prevăzute de lege privind furnizarea informației;
 - 6) să asigure accesul la informație cu respectarea limitărilor, în condițiile legii, în scopul protejării informației confidențiale, a vieții private a persoanelor, precum și să asigure protecția informațiilor deținute față de accesul, modificarea sau distrugerea lor nesancționate;
 - 7) să informeze imediat șeful ierarhic superior despre conflictul de interese real în care se află.
9. Conducerea IMSP CNAMUP, angajatul cu funcții de conducere, are obligația să promoveze normele de conduită și să asigure respectarea acestora de către personalul din subordine, precum și să aibă o conduită ireproșabilă în toate împrejurările. El poartă răspundere pentru respectarea disciplinară și ordinea regulamentară din subdiviziunea pe care o conduce și este obligat:

- a) să își îndeplinească atribuțiile de conducător în mod imparțial, în conformitate cu politicile și obiectivele IMSP CNAMUP, să fie un exemplu demn de urmat pentru angajații din subordine;
- b) să promoveze normele de etică și conduită, contribuind la întărirea continuă a disciplinei de serviciu și asigurarea respectării acestora de către angajatul din subordine atât în cadrul serviciului, cât și în afara acestuia;
- c) să dezvolte la subalterni simțul responsabilității față de angajatul IMSP CNAMUP, precum și a răspunderii personale pentru îndeplinirea atribuțiilor funcționale;
- d) să asigure egalitatea de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea carierei pentru angajatul din subordine;
- e) să aibă o atitudine exigentă, obiectivă și imparțială la aplicarea criteriilor de evaluare a competenței și performanței profesionale a angajatului din subordine și la aprecierea succeselor acestora. În cazul unor propuneri de sancționare, avansare, promovare, acordare a stimulentele materiale sau morale, transfer, numire sau eliberare din funcție, să excludă orice formă de favoritism sau discriminare;
- f) să fie corect în relațiile cu angajații instituției, să țină cont și să nu aducă atingere demnității personale a acestora;
- g) să contribuie la formarea și perfecționarea continuă a fiecărui angajat din subordine;
- h) să întreprindă acțiunile necesare pentru prevenirea fraudei și corupției în rândul angajaților din subordine;
- i) să dea ordine legale, clare și precise, să asigure condițiile necesare pentru executarea lor întocmai și la timp;
- j) să organizeze eficient munca angajaților din subordine, să asigure sporirea randamentului și a calității activității de serviciu;
- k) să educe angajatului din subordine atitudine grijulie față de bunurile materiale ale IMSP CNAMUP, să depisteze și să înlăture cauzele și condițiile care pot provoca pierderea sau deteriorarea lor;
- l) să propună stimularea angajaților din subordine pentru manifestarea inițiativei, sânguinței, pentru rezultatele obținute în îndeplinirea sarcinilor de serviciu, precum și să propună inițierea procedurii disciplinare în privința angajaților din subordine care comit abateri disciplinare, dau dovadă de toleranță față de neajunsuri și de nepăsare față de aplicarea prevederilor legale ale regulamentelor și instrucțiunilor de serviciu;
- m) să promoveze normele de etică și conduită, și să asigure respectarea acestora de către angajatul din subordine, servind drept exemplu prin propriul comportament și atitudine;
- n) să încurajeze propunerile și inițiativele motivate ale personalului din subordine în vederea îmbunătățirii activității IMSP CNAMUP;
- o) să cultive spiritul de onoare și responsabilitate personală angajatului din subordine;
- p) întru atingerea obiectivelor comune, să contribuie și să dezvolte spiritul de echipă, colaborare și receptivitate al angajaților în cadrul IMSP CNAMUP;
- q) să evite criteriile discriminatorii sau care aduc atingere demnității personale în raport cu angajatul din subordine, în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de conducere;
- r) să asigure aplicarea măsurilor de protecție stabilite de lege pentru angajatul care informează cu bună-credință despre comiterea actelor de corupție și a celor conexe corupției.

10. Angajatul IMSP CNAMUP este obligat să fie sobru, să se prezinte la serviciu într-o ținută vestimentară decentă, cu o notă de eleganță simplă, fără a afișa opulență, aspect provocator sau neîngrijit.
11. Personalul medico-sanitar al subdiviziunilor, inclusiv unele categorii de personal administrativ-gospodăresc sunt obligați să poarte la serviciu uniformă unică prevăzută pentru personalul medico-sanitar al subdiviziunilor care acordă asistență medicală de urgență la etapa de prespital.
12. Angajatul IMSP CNAMUP trebuie să fie perseverent, exigent și să respecte superiorii.
13. Șeful care nu ia măsurile necesare pentru respectarea ordinii de drept și a disciplinei poartă răspundere disciplinară.

IV. RELAȚIILE ANGAJATULUI IMSP CNAMUP CU PERSONALUL DIN COLECTIVUL DE MUNCĂ PRECUM ȘI CU ALTE PERSOANE FIZICE SAU JURIDICE

14. Relațiile angajatului IMSP CNAMUP cu personalul din colectivul de muncă:
 - 1) Relația angajatului trebuie să se bazeze pe respect și bună credință, comportament exemplar, fiind un model de comunicare și atitudine reciprocă adecvată;
 - 2) Angajatul IMSP CNAMUP are obligația să respecte onoarea, reputația și demnitatea persoanelor cu care contactează în exercițiul funcției deținute, precum și reputația profesională a instituției, prin neadmiterea:
 - întrebuintării unor expresii jignitoare;
 - răspândirea afirmațiilor și informațiilor defăimătoare;
 - dezvăluirii unor aspecte ale vieții private;
 - formulării unor sesizări sau plângeri calomnioase.
 - 3) Angajatul va evita discuții cu terțe persoane despre informația cunoscută în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, controale inițiate sau în curs de evaluare, decât în cazurile prevăzute de lege;
 - 4) Angajatul IMSP CNAMUP nu va admite interviuări, argumentări sau comunicări private, menite să-i influențeze acțiunile sale profesionale în cadrul oricărei acțiuni sau control.
15. Comunicarea cu mijloacele de informare în masă:
 - 1) Relațiile cu mijloacele de informare în numele IMSP CNAMUP este realizată numai de către angajatul abilitat cu acest drept;
 - 2) Angajatul IMSP CNAMUP desemnat să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de conducerea IMSP CNAMUP;
 - 3) în cazul în care nu este desemnat în acest sens, angajatul IMSP CNAMUP are obligația de a informa referitor la faptul că opiniile expuse nu reprezintă poziția oficială a IMSP CNAMUP.
16. În relațiile de muncă angajatul este obligat:
 - 1) să dea dovadă de politețe, respect, disponibilitate față de problemele cu care se confruntă și să o considere pe aceasta ca pe un partener egal;
 - 2) să își formuleze și să emită independent opinia față de aspectele constatate și să se pronunțe cu sinceritate concis, exprimându-și, dacă este cazul, rezervele față de argumentele prezentate;
 - 3) să nu divulge egalitatea de tratament și să nu facă discriminare pe criterii de naționalitate, sex, origine, rasă, etnie, handicap, vârstă, religie sau convingeri politice;
 - 4) să dea dovadă de seriozitate, profesionalism sau respect față de persoanele cu care intră în

- relații de serviciu;
- 5) să dea dovadă de operativitate în exercitarea atribuțiilor de serviciu, evitând să prelungească în mod subiectiv și inutil perioada de desfășurare a activității;
- 6) să respecte viața intimă, familială și privată a persoanelor cu care intră în relații profesionale.
17. Normele privind conduita în cadrul relațiilor internaționale presupun:
- 1) Angajatul care reprezintă IMSP CNAMUP în cadrul unor organizații internaționale, instituții de învățământ, conferințe, seminare și alte activități este obligat să aibă o conduită care să nu prejudicieze imaginea țării și a IMSP CNAMUP;
 - 2) Angajatul aflat în deplasare de serviciu este obligat să aibă un comportament corespunzător regulilor de protocol și să respecte legile țării gazdă;
 - 3) În relațiile cu reprezentanții altor state, angajatului IMSP CNAMUP îi este interzis să exprime opinii personale privind aspectele naționale sau disputele internaționale.
18. Normele privind utilizarea resurselor publice presupun:
- 1) Angajatul este obligat să asigure integritatea proprietății publice și să evite orice prejudiciere a acesteia;
 - 2) Angajatul este obligat să folosească timpul de lucru, precum și bunurile ce aparțin IMSP CNAMUP, numai în scopul desfășurării activităților aferente funcției deținute;
 - 3) Angajatului îi este interzis să utilizeze bunurile IMSP CNAMUP pentru a desfășura activități publicistice, didactice, de cercetare sau alte activități în interes personal.
19. Regimul cadourilor presupune că:
- 1) Angajatului IMSP CNAMUP îi este interzis să solicite sau să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, destinate lui personal sau familiei lui, dacă oferirea sau acordarea lor este legată, în mod direct sau indirect, de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu;
 - 2) Modul de declarare, evaluare, evidentă, păstrare, utilizare și răscumpărare a cadourilor este reglementat de prevederile legale;
20. Angajatului IMSP CNAMUP îi este interzis:
- 1) să dezvăluie informații care nu au caracter public, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;
 - 2) să divulge datele sau informațiile la care au avut acces altfel decât în condițiile legii;
 - 3) să acorde asistență sau consultanță persoanelor fizice sau juridice, în vederea promovării de acțiuni juridice ori de altă natură împotriva IMSP CNAMUP și în legătură cu activitatea acesteia;
 - 4) să își exprime public opinia cu privire la cauzele aflate pe rolul IMSP CNAMUP;
 - 5) să formuleze în mod public, fără temei, acuze, reclamații, calomnii colegilor, șefilor și subordonaților ierarhici;
 - 6) să se implice în orice activitate sau manifestare care ar prejudicia imaginea și ar știrbi prestigiul IMSP CNAMUP și/sau demnitatea funcției sale;
 - 7) dezvăluirea informațiilor care nu au caracter public sau reamitarea documentelor care conțin asemenea informații, la solicitarea oricăror persoane juridice sau fizice, este permisă numai cu acordul Directorului/Vicedirectorului IMSP CNAMUP.

V. RĂSPUNDERI ȘI SANCTIUNI

21. Personalul IMSP CNAMUP poartă răspundere disciplinară, civilă, contravențională sau penală

pentru încălcarea prevederilor prezentului Cod, în condițiile legii.

22. Încălările dispozițiilor prezentului Cod atrage răspunderea disciplinară a personalului IMSP CNAMUP, în condițiile legii, și constituie abateri disciplinare următoarele fapte:
- 1) întârzierea sistematică la serviciu;
 - 2) absențe nemotivate de la serviciu;
 - 3) nerespectarea în mod repetat a programului de lucru;
 - 4) neglijența repetată în activitate;
 - 5) intervențiile sau stăruințele pentru soluționarea unor cereri în afara cadrului legal;
 - 6) nerespectarea secretului profesional sau a confidențialității lucrărilor cu acest caracter;
 - 7) manifestări care aduc atingere prestigiului și imaginii IMSP CNAMUP;
 - 8) desfășurarea în timpul programului de lucru a unor activități cu caracter politic;
 - 9) refuzul de a îndeplini atribuțiile de serviciu;
 - 10) încălcarea prevederilor legale referitoare la conflicte de interese;
 - 11) folosirea de către angajați a pozelor, imaginilor video cu sigla și echipamentul ce reprezintă IMSP CNAMUP (uniforma, ambulanța, etc.), în scopuri de creare/menținere a conturilor personale pe rețelele de socializare.
 - 12) încălcarea altor obligații prevăzute de prezentul cod.
23. Personalul cu funcții de conducere va monitoriza activitatea angajaților prin prisma prevederilor Codului de conduită și etică profesională.
24. Încălările stabilite se vor înainta Comitetului de etică deontologie și disciplină pentru examinarea și adoptarea deciziei în condițiile legii.
25. În cazurile în care faptele săvârșite întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, sunt sesizate organele competente, în condițiile legii.

Supravegherea respectării de către angajații IMSP CNAMUP a prevederilor prezentului Cod se efectuează prin monitorizarea activității, examinarea informațiilor cu privire la încălcarea obligațiilor funcționale și a disciplinei de serviciu sau a conduitei acestora.

Respectarea valorilor, principiilor și normelor de conduită enunțate în prezentul Cod constituie un factor important în executarea misiunilor de serviciu, o condiție necesară pentru încrederea comunității și sprijinirea activităților desfășurate.

VI. DISPOZIȚII FINALE

26. Prezentul Cod este elaborat în corespundere cu actele normative în vigoare.
27. Prevederile prezentului Cod fac parte din principiile și normele de conduită ale angajaților IMSP CNAMUP în exercitarea atribuțiilor de serviciu.
28. Candidatul la o funcție din cadrul IMSP CNAMUP, la angajare, ia cunoștință de prevederile Codului, și î-și asumă responsabilitatea respectării lor.
29. Prezentul Cod va fi publicat pe pagina www.ambulanta.md.